
ДГ № 23 “ЗДРАВЕ” – Район “Изгрев” гр. СОФИЯ

Ул. “Майор Юрий Гагарин” № 14-16 тел. 02/ 872 00 33

УТВЪРДИЛ:

Милена Митова
Директор на ДГ № 23 “Здраве”
Заповед № 11/ 15.09.2026 г.

ПРОГРАМНА СИСТЕМА

НА ДЕТСКА ГРАДИНА № 23 „ЗДРАВЕ”

2026-2027 г.

Програмната система на Детска градина № 23 „Здраве” е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел. Тя е концепция за реализиране на Държавния образователен стандарт за предучилищното образование и определя принципите, подходите, методите и организационните форми на педагогическото взаимодействие в детската градина.

В Детска градина № 23 „Здраве”, се приемат деца от 2 до 3-годишна възраст – в яслена група и от 3 до 7-годишна възраст – в групите на детската градина.

I. ЦЕЛИ:

1. Създаване на условия за ранно детско развитие и подготовка на детето за училище – социална, познавателна, специална.
2. Прилагане на образователни модели, съобразно европейските ключови компетенции и целите на стратегията на детската градина за подобряване на образователните постижения на децата.
3. Овладяване на български книжовен език като основа за опознаване на света, за общуване, за разширяване на познанието и систематизиране на детския опит в социалната среда.

II. ПРИОРИТЕТИ:

- Равен достъп до качествено образование на всички деца.
- Качество на образователната услуга и продукт.
- Измеримост/стандартизация.
- Интегриране – естествени интегративни връзки между образователните направления, интегриране на ресурси, възможност за интегриране на човешкия ресурс – работа в екип.
- Интерактивни педагогически технологии за игрово-образователно пространство в ДГ като основа за бъдещото продължаващо обучение и индивидуален прогрес – универсалност на играта в процеса на педагогическото взаимодействие.
- Екологосъобразна социализация.
- Емоционално балансирано пространство на взаимодействие в реална и виртуална среда между дете – учител – родител – общност.
- Личностно ориентиран процес – детето активен субект – съхранявайки идентичността и уникалността на детската личност при максимално разгръщане потенциала ѝ и готовност за началната училищна степен, възпитавайки я в емпатия в глобализацията се свят. Роля на учителя – ментор.
- Интегриране на предучилищната и начална училищна степен – преход от една образователна степен в друга със съдействието на квалифицирани педагози като значим компонент от организираната развиваща се среда в детската градина, а в следствие – адаптивност от ситуация към предметната система.
- Развиваща образователна услуга – удовлетворяваща потребностите и очакваните резултати на потребителите – деца, учители, родители, общност.
- Креативност – възможност за избор или изграждане на образователни технологии от педагога, вземане на информирани професионални решения от педагога.
- Среда, предполагаща критично мислене и креативност на детската личност.
- Правата на детето.
- Съвременни добри модели за работа с родителска общност.

- Дигитална компетентност – ИКТ в педагогическото взаимодействие – проекти, презентирани.

III. ФИЛОСОФИЯ:

- Щастливо детство
- Цялостно развитие на детето
- Играта – ключова дейност
- Утвърждаване на националната идентичност.

Детската градина е първото стъпало в етапа на развитие на всяко дете. Тя е мястото, където започва образование на детето и то получава първите грижи, знания, умения и компетентности. Образованието е нещо повече от придобиването само на знания. По време на своя растеж и заниманието със заобикалящата го среда, детето се учи как да създава своя представа за света и да проявява активност в него. Възпитанието и образованието са процес на развитие на личността и помагат на детето да се справя с реалностите в живота.

В тази връзка Програмната система в ДГ № 23 “Здраве“ е подчинена на една обща цел:

Изграждането на автономни и инициативни личности, уважаващи другите, способни да работят съвместно, владеещи базови компетентности, осъзнаващи силните си страни и способни да ги развиват и прилагат за себе си и в полза на обществото.

IV. ПОДХОДИ

Хуманно-личностен подход:

- Личният опит е в основата на субективния опит – детската градина подпомага осъзнаването и систематизирането на стихийния опит на детето.
- Възпитаването и обучението на детето се осъществяват чрез съчетаване на словесните с игрови, нагледни и практически интерактивни техники.
- Придобиване от детето на културни компетенции чрез водещата игрова дейност.
- Търсене на индикатори за вътрешната динамика на игра и усвояване, на познание и креативност.
- Осигуряване на самоактуализация на индивидуалността – стабилност, присъединяване и приемане, самоуважение и толерантност.

Рефлексивен и ценностно-ориентиран подход:

- Развитие на самооценка, самоконтрол – саморегулация при решаване на игрови, практически и познавателни задачи.
- Интегриране на всички процеси на взаимодействие, които развиват детската индивидуалност с цел стимулиране на представи, умения и компетенции.

- Стимулиране на межкултурната рефлексия в европейското образователно пространство.

Комуникативно-експресивен и креативен подход:

- Разчита се на неформални контакти, общи желания, идеи и проекти.
- Подпомага се индивидуалната експресивност на детето.
- Акцентира се върху креативните прояви в играта, познанието, общуването.
- Развиват се комуникативни умения, умения за самопредставяне и за работа с другите – в малки групи и в екип.

Ситуационен подход:

- Създаването на организирани ситуации и използването на спонтанно възникващите за поставяне на всяко дете в благоприятна позиция, осигуряваща неговото емоционално и интелектуално благополучие.

Комплексен подход:

- Взаимно допълване на всички основни и подпомагащи социално-педагогически фактори за осигуряване на пълноценен живот на децата сред положително настроени връстници и възрастни.

V. ФОРМИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Педагогическото взаимодействие в детската градина се организира в основна форма и допълнителни форми.

1. Основна форма на педагогическо взаимодействие е педагогическата ситуация /ОФПВ/, която протича под формата на игра и се организира само в учебното време. Осигурява постигане на компетенции, определени от Държавен образователен стандарт за предучилищно образование.

ОФПВ се провеждат по следните образователни направления:

- Български език и литература – съдържанието на образователното направление е структурирано в шест образователни ядра: Свързана реч, Речник, Граматически правилна реч, Звукова култура, Възприемане на литературно произведение и Пресъздаване на литературно произведение.
- Математика – обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в пет образователни ядра: Количествени отношения, Измерване, Пространствени отношения, Времеви отношения, Геометрични фигури и форми.
- Околен свят – Съдържанието на образователното направление е структурирано в четири образователни ядра: Самоутвърждаване и общуване с околните, Социална и здравословна среда, Светът на природата и неговото опазване и Културни и национални ценности.
- Изобразително изкуство – чрез организираната и системна работа по образователното направление децата развиват своите познавателни и

изобразителни умения в три основни ядра: Художествено възприемане, Изобразителни материали и техники и Изобразително творчество.

- Музика – обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в четири основни ядра: Възприемане, Възпроизвеждане, Музика и игра и Елементи на музикалната изразност.
- Конструирание и технологии – обемът на съдържанието по образователното направление е систематизирани в четири основни ядра: Конструирание и моделиране, Обработване на материали, съединяване и свързване, Грижи и инициативност, Техника.
- Физическа култура – съдържанието на образователното направление е структурирано в четири образователни ядра: Естествено приложна двигателна дейност, Спортно-подготвителна двигателна дейност, Физическа дееспособност, Игрова двигателна дейност.

1. Допълнителни форми на педагогическо взаимодействие /ДФПВ/ се организират от учителя, съобразно интересите и потребностите на децата.

ДФПВ се организират с цел надграждане представите, уменията и отношенията на децата. Чрез допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват отделни компетентности, които допринасят за личностното развитие и за разнообразяване на живота на детето. Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се организират от учителя извън времето за провеждане на педагогическите ситуации в учебно и неучебно време. Те са част от системните дейности за постигане на поставената цел, но тяхното провеждане не се включва в седмичното и в тематичното разпределение.

В детската градина се провеждат следните допълнителни форми: сутрешно раздвижване; дейности по избор на детето; индивидуална работа; игри: дидактични, ролеви, конструктивни, подвижни, музикални, творчески; занимания по интереси; празници; развлечения; състезания; излети; разходки; викторини; подвижни и спортно-подготвителни игри.

VI. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ФОРМИТЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ

Предучилищното образование се организира в учебни години. Учебната година започва на 15 септември и завършва на 14 септември на следващата календарна година. Учебното време /15.09-31.05/ се организира в учебни седмици и в учебни дни. Учебната седмица е с продължителност пет учебни дни и съвпада с работната седмица. Учебният ден включва основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, както и време за почивка и самостоятелни дейности по избор на детето.

В ДГ №23 „Здраве“ групите са с целодневна организация. Целодневната организация осигурява възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата в рамките на до 12 последователни астрономически часа на ден. Началният час на сутрешния прием и крайният час на изпращането на децата за деня се определят с Правилника за дейността

на детската градина. В целодневна организация в учебно време се редуват основна и допълнителни, а в неучебно време – само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, като се осигуряват:

- условия и време за игра и почивка;
- условия и време за закуска;
- дейности по избор на детето.

Учителите в групата определят редуването на формите на педагогическо взаимодействие и организират деня на детето в предучилищното образование. Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в годишно и седмично разпределение.

Продължителността на една педагогическа ситуация по преценка на учителя е от 15-20 минути /за първа и втора възрастова група/ и от 20 до 30 минути – за трета и за четвърта възрастова група. Седмичното разпределение се разработва по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина.

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ОФПВ:

ОБРАЗОВАТЕЛНО НАПРАВЛЕНИЕ	Първа група	Втора група	Трета група	Четвърта група
Времетраене	15 – 20 мин.	15 – 20 мин.	20 – 30 мин.	20 – 30 мин.
	Брой ПС	Брой ПС	Брой ПС	Брой ПС
<i>1. Български език и литература</i>	1	2	2	3
<i>2. Математика</i>	1	1	2	3
<i>3. Околен свят</i>	1	2	2	2
<i>4. Изобразително изкуство</i>	2	2	2	2
<i>5. Музика</i>	2	2	2	2
<i>6. Конструирание и технологии</i>	1	1	2	2
<i>7. Физическа култура</i>	3	3	3	3
<i>Общ брой педагогически ситуации</i>	11	13	15	17
Целодневна организация	11	13	15	17

VII. ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ДЕН:

Времево разписание	Форми и дейности
7.00 – 8.30 ч.	• Прием • Занимания по избор на децата
8.30 – 8.40 ч.	• Утринно раздвижване
8.40 – 9.00 ч.	• Сутрешна закуска
9.00 – 10.30 ч.	• Педагогически ситуации и игри • Междинна закуска – плод
10.30 – 12.00 ч.	• Игри в занималнята/ на открито • Допълнителни двигателни и приложни дейности • Занимания по интереси • Дейности по избор на децата • Индивидуални занимания с деца • Празници и развлечения
12.00 ч.	Обяд и подготовка за следобедна почивка
13.00 – 15.00 ч.	Следобедна почивка
15.00 – 15.20 ч.	• Тоалет
15.20 – 15.40 ч.	• Следобедна закуска
16.00 – 17.00 ч.	• Организираны занимания и игри • Допълнителни образователни дейности, които не са дейност на детската градина
17.00 – 19.00 ч.	• Игри в занималнята/ на открито • Свободни дейности по избор • Изпращане на децата

VIII. ДОПЪЛНИТЕЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ

Допълнителните образователни дейности /ДОД/ се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПУО и правила, утвърдени с решение на СОС.

ДОД са платена форма на обучение като записването се осъществява по желание на родителите в началото на всяка учебна година. Цели се развитие и обогатяване интересите и заложбите на децата.

В ДГ № 23 „Здраве” се реализират следните ДОД :

- ✓ английски език с музика/роботика
- ✓ народни танци
- ✓ художествена гимнастика
- ✓ туризъм – ориентиране, физическо възпитание и спортна анимация
- ✓ подвижни игри с топка
- ✓ профилактика и корекция на гръбначни изкривявания

IX. ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА ВСЯКА ВЪЗРАСТОВА ГРУПА

Съобразно седмичното разписание по образователни направления /ОН/ по групи, учителите разработват годишно тематично разпределение по месеци и седмици по

отделните ОН, определят темите за постигане на отделните компетентности като очаквани резултати от обучението, както и методите и формите за проследяване на постиженията на децата.

Учителите по групи сами определят методите на педагогическо взаимодействие, съобразно интересите на децата и спецификата на образователната среда.

Тематичното разпределение се изработва в табличен вид със заглавие:

„Тематично разпределение за ... група по образователно направление ...” и включва 6 колони в хоризонтален план, както следва: месец, седмица, образователно ядро, тема, очаквани резултати, забележки.

В колона № 1 се записва месец по ред, като следва да се съобрази броя на темите в определения месец с учебните седмици в съответния месец.

В колона № 2 се записва номера на поредността на седмицата от съответния месец.

В колона № 3 се записва наименованието на образователното ядро към което се отнася темата (по Наредба № 5 за предучилищното образование /2016 г.).

В колона № 4 се посочва темата на педагогическата ситуация, като тя трябва да отговаря на темата, записана в дневника.

В колона № 5 се отразяват очакваните резултати по Наредба № 5 за предучилищното образование/ 2016 г.

Колона № 6 „Забележка” се отнася за реструктуриране на тематичното разпределение /при възникване на извънредни обстоятелства/. Реструктурирането се отнася за конкретна група и се представя в отделна таблица за утвърждаване от директора. Утвърдената таблица за реструктурирането се съхранява от учителите заедно с дневника на групата.

Тематичните разпределения се докладват на педагогически съвет, приемат се от педагогически съвет и се утвърждават от директора за всяка учебна година.

Х. ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПУО

- Проследяването на постиженията на детето се осъществява от учителите на съответната група в началото и в края на учебното време по образователните направления.
- Резултатите от проследяването на постиженията на детето се вписват в дневника на групата.
- След изпълнение на дейностите по проследяване постиженията на детето, учителите информират родителите за резултатите.
- В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио.
- Съдържанието на портфолиото се определя с Правилника за дейността на ДГ. В края на предучилищното образование с цел осигуряване на продължаващо взаимодействие между родителите и образователните институции портфолиото им се предава.
- В 14-дневен срок преди края на учебното време учителите на четвърта възрастова група установяват готовността на децата, които ще постъпят в първи клас през следващата учебна година.

- Родителите, които желаят децата им да постъпят в първи клас от учебната година, която е с начало в годината на навършване на 6-годишна възраст на детето, уведомяват за това директора на детската градина най-късно до един месец преди края на учебното време.
- Готовността на детето за училище отчита физическото, познавателното, езиковото, социалното и емоционалното му развитие.

ДГ №23 „Здраве“ издава удостоверение за задължително предучилищно образование за децата от групите за задължително предучилищно образование.

Удостоверението за задължително предучилищно образование се издава в срок до 31 май на съответната учебна година и описва готовността на детето за постъпване в първи клас и е в съответствие с очакваните резултати по чл.28, ал.1 от Наредба №5 за предучилищното образование.

В удостоверението може да се правят препоръки за насърчаване и мотивиране за участие на детето в допълнителни дейности и/или за включването му в допълнителна подкрепа за личностно развитие.

Когато здравословното състояние на детето не позволява постъпване в първи клас и в удостоверението са направени препоръки за включването му в допълнителна подкрепа за личностно развитие, началото на училищното образование за това дете може да се отложи с една учебна година при условия и по ред, определени в държавния образователен стандарт за приобщаващо образование.

XI. МЕТОДИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА ДЕЦАТА

1.Наблюдение

Основният метод за проследяване постиженията на децата е включеното наблюдение. То е процес от целенасочено наблюдение на детското поведение в различни ситуации, в различни режимни моменти и среда, по време на ежедневните занимания в продължение на цялата учебна година.

Наблюдението е един от многото начини за събиране на информация относно функционирането на децата като цяло. Най-ефективно и информативно е наблюдението на детето в неговата естествената среда, която включва – неговият дом и детската група, в които всяко дете се развива. Тази среда предоставя на детето широки възможности за ежедневна изява и проява на различните му знания, способности, начини на поведение, както и на неговите затруднения.

Детската градина е „сцената”, на която децата играят и проявяват своите чувства, емоционални реакции, двигателни и езикови способности, творческа дейност, отношението към другите деца в групата и по този начин изразяват своите типични черти от характера си.

Наблюдението на детето в естествената му среда има много предимства за него: детето се намира в позната и защитена среда, в която е адаптирано и привикнало да се занимава с ежедневни дейности. Събраната информация от наблюденията служи за основа при тълкуването на резултатите от развитието и извеждането на съответни изводи и насоки в следващия възрастов период.

Силни страни на наблюдението: спомага за деликатно регистриране на спонтанното и автентично поведение на детето и взаимодействията му с околната и социална среда, без то да усеща, че е център на наблюдение; помощ от учителя, която може да доведе до по-високи резултати.

Слаба страна на наблюдението е субективизма на учителя по време на наблюдението.

2. Познавателна задача

Задачите, които са използвани за установяване на резултатите по седемте образователни направления през учебната година са два вида:

- Задачите със структуриран отговор, които се използват за проследяване на възприемането на знанията, тяхното разбиране и приложението им. Смята се, че този вид задачи имат по-висока степен на обективност, което от своя страна допринася за надеждността на измерването на резултатите от развитието.
- Задачи със свободен отговор се използват при установяване на изпълнителски умения – пеене, свирене, рисуване, моделиране, конструиране – при които се проследява тяхното изпълнение и анализира крайният резултат, който във всички случаи ще бъде уникален за всяко дете.

3. Продукти от дейността на децата

По време на цялостния престой на детето в детската градина, чрез активното му участие в различни видове дейности, то създава различни по характер продукти (фантастични разкази, игри, рисунки, приложения, конструктивни и хартиени модели, пластични фигури и форми, и др.). Част от тези произведения могат да се съхраняват в хартиен вариант – в Портфолиото на детето, други – да бъдат документираны чрез видео и снимки и поставени в портфолиото. Те имат изключителна стойност при проследяване на резултатите от образователния процес, документирайки развитието на детето.

4. Социометрични методи

Всяка детска група има свой специфичен облик, който е повлиян от взаимоотношенията между децата вътре в групата и от подходите на детските учители. Социометрията описва и анализира социалните взаимоотношения и структура в групата с помощта на социограма или социоматрица. При определени случаи, според учителите, този метод успешно може да се използва.

ХІІ. ФОРМИ ЗА ПРОСЛЕДЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА

Портфолио

В хода на предучилищното образование постиженията на детето се отразяват в детско портфолио, което е своеобразен запис на детското развитие от първа възрастова група и продължава до края на предучилищното образование.

Портфолиото онагледява етапите през които преминава детето, прави ги „видими” и помага на детския учител да направи съответни изводи и препоръки относно по-нататъшното личностно развитие на детето, и по този начин може да подпомогне и родителя.

За разлика от методите за оценяване, които дават информация за моментното състояние, портфолиото отразява развитието на детето като процес.

ХІІІ. МЕХАНИЗЪМ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ МЕЖДУ УЧАСТНИЦИТЕ В ПРЕДУЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Предучилищното образование, като процес на възпитание, социализация и обучение на децата, се осъществява при взаимодействие и сътрудничество с родителите. Родителите са първите педагози за малките деца и най-влиятелните хора в живота им. Те имат пряка отговорност и участие при подготовката за училище.

Сътрудничеството и взаимодействието между директорите, учителите и другите педагогически специалисти и родителите създават условия за постигане на целите по чл. 5 от Закона за предучилищното и училищното образование, както и за формиране на положително отношение към детската градина и училището.

Целите за съвместно сътрудничество между педагогическите специалисти и родителите включват:

- повишаване на доверието в образователната система
- активно участие на родителите за успешна адаптация и социализация на детето, както и в образованието на техните деца за подкрепа на личностното развитие
- създаване на условия за ранно детско развитие и подготовката на децата за училище.
- разбиране, подкрепа и споделена отговорност между детската градина и семейството, формиране на положително отношение към училището и мотивация за учене.
- съвместна работа за разбиране на ученето като ценност.
- разпределяне на правата, задълженията и отговорностите между детската градина и семейството за постигане на стратегическите цели и приоритетите на политиката за учене през целия живот.

Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и детската градина се осъществяват чрез:

- индивидуални срещи в удобно за двете страни време;
- родителски срещи;
- присъствие и участие на родителите в процеса на предучилищното образование: открити практики, работилници, изложби, тренинги, тържества, празници, развлечения, състезания, ден на отворени врати;
- други форми за комуникация: сайт на ДГ /www.dg-23.com/, информационно табло за родители, ФБ-страница на детската градина, ФБ-групи, консултации с педагогическите специалисти в детската градина.

Реализирането на „педагогическо образование за родители” провокира инициативност в сътрудничеството между педагогическия екип и семейството. Педагогическото образование предполага запознаване на родителите с ефективни методи и средства за възпитателно влияние чрез провокиране и оптимизация на техните

житейско-възпитателни ориентири. То подпомага усвояването на позитивни модели на родителско поведение:

- осмисляне и осъзнаване на конкретните възпитателни ситуации и начините за разрешаването им;
- изграждане на достойнство, комфорт и увереност в себе си като възпитатели.

Педагогическото образование за родители е свързано както с традиционни форми за сътрудничество със семейството /поддържане на постоянна връзка, родителски срещи, индивидуални разговори/, така и с неформални интерактивни стратегии и технологии /социално-педагогически тренинги за оптимизация на житейско-педагогическата култура на семейството, решаване на казуси/.

Реализацията на педагогическото образование е свързана с образователни материали за родителите по проблематиката на семейното възпитание.

В случаите на обща и допълнителна подкрепа на личностното развитие на децата, екипът за подкрепа за личностно развитие работи съвместно с родителите – чл. 176, ал. 5 от ЗПУО.

Детската градина изработва и прилага модел за работа със семействата и децата в периода на адаптация от семейната среда към детската градина, който е неразделна част от Правилника за дейността на детската градина.

Работата в сътрудничество и партньорство между педагогическите специалисти и родителите е основата, върху която се създават конкретните практики и опит за печелене на широка обществена подкрепа на детската градина като институция.

Взаимодействието между педагогически специалисти, медицински специалисти и непедагогически персонал включва взаимен обмен на информация, вътрешна квалификация, екипни срещи, консултации, открити практики и др.

XIV. ВЪНШНИ ВРЪЗКИ

Срещи с лекари, психолози и специалисти в различни области за отговори на въпроси, поставени от родители;

Връзки с фондации, агенции и други институции с цел търсене на възможности за изяви на деца със заложби в различните видове изкуства.

Създаване и поддържане на трайни връзки с институции и организации, подпомагащи дейността на детското заведение:

- Общинска и районна администрация;
- Дирекция „Образование – СО“;
- РУО и МОН;
- ДАЗД;
- Общински център за психологическа подкрепа;
- ДПС към 1-во РПУ;
- Дирекция „Младежки дейности и спорт“;
- Районната и общинската комисия за борба срещу обществените прояви на малолетни и непълнолетни;
- Дирекция „Социално подпомагане“, Отдел „Закрила на детето“.